

เนื้อหาและการสื่อความหมายของเพลงโฟล์คของคำเมืองของ จรัล มโนเพ็ชร เพื่อกลุ่มผู้ฟังสมัยใหม่ : กรณีศึกษาเพลง “พี่สาวครับ”

เพลง “พี่สาวครับ”

กฤติน วงศ์อิริชา¹ ธรณูธร ปัญญโสภณ²ปิเตอร์ กัน³ ชัยฤทธิ์ ทองรอด⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาเนื้อหาและการสื่อความหมายของเพลงโฟล์คของคำเมือง “เพลงพี่สาวครับ” ของ จรัล มโนเพ็ชร 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเพลงโฟล์คของคำเมืองที่ส่งผลต่อกลุ่มผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่ 3) เพื่อศึกษามุมมองของผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่ เพื่อหาช่องทางและโอกาสในการ นำเสนอ บทเพลงโฟล์คของคำเมือง “เพลงพี่สาวครับ” ให้ตรงใจผู้ฟัง การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยเครื่องมือการวิจัยแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ด้วยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) มีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ที่ประกอบวิชาชีพทางด้านเพลงโฟล์คของคำเมือง และเพลงไทยสากล ได้แก่ อดีตผู้จัดการส่วนตัวของ จรัล มโนเพ็ชร ศิลปินเพลงล้านนาชื่อดัง โปรดิวเซอร์เพลงสมัยใหม่ ฝ่ายบริหารค่ายเพลงและผู้จัดแสดงคอนเสิร์ต โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ฟังเพลงสมัยใหม่ จำนวน 30 คน อายุ 18-40 ปี จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขต รังสิต) และ บริษัท เอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยแล้วทำการวิเคราะห์ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) เพลงมีการเล่าเรื่องด้วยภาษาคำเมืองและการสอดแทรกชีวิตประจำวัน ความงามของ ศิลปวัฒนธรรมของชาวเหนือ โดยใช้กีตาร์โปร่งซึ่งเป็นเครื่องดนตรีสากลนำมาผสมผสานกับการขับร้องเล่าเรื่องราว มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของคุณจรัล มโนเพ็ชร 2) องค์ประกอบของเพลงโฟล์คของคำเมือง คือ เนื้อร้องและทำนองเป็นสิ่งที่ไม่ควรเปลี่ยนแปลงหากมีการนำมาทำใหม่ ปัจจัยหลักคือเรื่องของศิลปินที่มาขับร้อง และการเรียบเรียงให้เข้ากับยุคสมัย 3) ช่องทางในการนำเสนอบทเพลงเก่ามาทำใหม่ที่เหมาะสมกับปัจจุบันมากที่สุด คือ อัลบั้มรวมเพลงเก่า คอนเสิร์ต การแสดงโชว์ตามรายการโทรทัศน์ชื่อดัง เพลงประกอบละคร ภาพยนตร์ หรือโฆษณา โดยบันทึกลงสื่อมัลติมีเดีย สื่อออนไลน์ ผู้ชมรุ่นใหม่เห็นว่า ศิลปินอยู่ในกระแส สามารถถ่ายทอดเพลง “พี่สาวครับ” ให้ประสบความสำเร็จมากกว่านักร้องหน้าใหม่หรือนักร้องที่ไม่อยู่ในกระแส

คำสำคัญ : การสื่อความหมายของเพลง; เพลงโฟล์คของคำเมือง; จรัล มโนเพ็ชร; เพลงพี่สาวครับ

¹ สาขาการบริหารธุรกิจบัณฑิตและการผลิต, คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

119 ถนนพระราม 4 คลองเตย กทม. 10110

อีเมล: kongjukittin@gmail.com

² คณะนิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารธุรกิจบัณฑิตและการผลิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

³ ผู้อำนวยการหลักสูตร สาขาการบริหารธุรกิจบัณฑิตและการผลิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

⁴ วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

THE CONTENT AND MEANING OF THE FOLK SONG BY JARUN MANOPHET FOR MODERN-AGE LISTENERS : A CASE STUDY OF “PI SAO KRUB” SONG

Kittin Wongtharicha¹ Tanyatorn Panyasopon²

Peter gan³ Chairit Thongrawd⁴

Abstract

The research had three objectives 1) to study the content and communication of Northern Thai Folk Song “Pi sao krub” by Jarun Manophet; 2) to examine the composition of Northern Thai Folk Songs that influenced modern audience; and 3) to investigate audience’s perspectives to find channels and opportunities to present a folk song, “Phi Sao Krub” to satisfy audience members. The researcher applied qualitative research method to exclusively analyze “Phi Sao Krub”, A Northern Thai folk song by collecting data from an in-depth interview with Jarun Manophet’s manager who is the owner of Jarun Manophet’s song copyrights and Jarun Museum, two famous Northern Thai folk song singers, Modern Music, Producer Music and concert management, The data was divided into 5 main data providers and a sample group of 30 modern audience members aged 18-40 years old from Bangkok University (Rangsit Campus) and MMM Grammy Public Company Limited. By observing the participants’ contributions and Analysis by descriptive analysis.

The findings were that 1) The song was narrated in Northern Thai language with interposition of daily life, the beauty of the arts and the culture of the North. A perfect acoustic guitar, a universal instrument, was used to combine with the narrative chorus, which was the unique character of Jarun Manophet; 2) the main compositions of the Northern Thai folk song were lyrics and melody that should not be changed if the song is rearranged. The key factors were the singer and arrangement corresponding to the era; and 3) the most appropriate channels of presenting old rearranged songs were albums of old songs, concerts TV show performances and soundtracks of TV dramas, movies and TV commercials. New-generation audience members considered that artists in the stream can convey the song “Pi Sao Krub” more successful than a new singer.

Keywords: The content and meaning; Folk Song; Charun Manophet; “Phi Sao Krub” song

¹ Master of Communication Arts in Strategic Communication, Bangkok University
 119 Rama IV Road, Klong Toey, Bangkok 10110
 E-mail: kongjukkittin@gmail.com

² Communication Arts in Strategic Communication, Bangkok University

³ Director in Strategic Communication, Bangkok University

⁴ College of logistics and Supply Chain, Suan Sunandha Rajabhat University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาพร้อมกับวิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ช่วยให้มนุษย์มีความสุข กล่อมเกลาคิดใจของมนุษย์ รวมไปถึงเป็นแรงบันดาลใจได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใดก็สามารถรับรู้รสชาติของดนตรีโดยใช้สื่อเสียงเป็นสื่อได้เหมือนกัน

“เพลง” อยู่คู่กับมนุษย์ในทุกสถานการณ์ไม่ว่าจะเป็นเวลาที่เรเศร้า เหงา ทุกข์ ตีใจ เสียใจ อีกทั้งยังทำหน้าที่เสมือนเพื่อนที่คอยโอบกอดเราไว้ในยามท้อแท้และคอยให้กำลังใจเราอยู่เสมอ จรัส มโนเพ็ชร เป็นศิลปินผู้สร้างสรรค์บทเพลงอันทรงคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้ฟังทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน จนได้รับการยอมรับว่าเป็นศิลปินผู้ยิ่งใหญ่แห่งยุคสมัย ผลงานของเขาที่สร้างสรรค์ขึ้นมาทำให้เขาได้รับการยกย่องว่าเป็นราชาแห่ง “เพลงโฟล์คของคำเมือง” ทุก ๆ ผลงานเพลงของเขา คือรางวัลและของขวัญอันทรงคุณค่าที่ตั้งใจมอบไว้ให้กับเราทุกคน

“เพลงโฟล์คของคำเมือง” เป็นหนึ่งในประเภทบทเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาถิ่นล้านนา ซึ่งกล่าวได้ว่ามีต้นกำเนิดและพัฒนาก้าวหน้าหนึ่งต่อเนื่องมาจากเพลงพื้นบ้านเรียกว่า “เพลงคำเมือง” แบ่งตามรูปแบบได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) เพลงลูกทุ่งคำเมือง ในภาคเหนือเริ่มปรากฏเพลงในลักษณะ “เพลงลูกทุ่งคำเมือง” เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2497-2498 ได้แก่ วงลูกระมิงค์ วงดาวเหนือ วงดุริยะเวียงพิงค์ ซึ่งในภายหลังเรียกว่า “วงดนตรีลูกทุ่ง” 2) เพลงโฟล์คของคำเมือง เกิดเมื่อประมาณต้นปี พ.ศ. 2520 เนื่องจากความนิยมในวงดนตรีลูกทุ่งคำเมืองเริ่มลดลงและวัยรุ่น ซึ่งมีชีวิตอยู่ในเมืองได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากตะวันตก จึงเป็นจุดเริ่มต้นของ “โฟล์คของคำเมือง” ของจรัส มโนเพ็ชร 3) เพลงสตริงคำเมือง เกิดขึ้นในช่วงที่เพลงโฟล์คของคำเมืองได้รับความนิยม ประมาณปี พ.ศ. 2527 อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพลงคำเมืองที่ได้รับความนิยมอยู่

ในช่วงเวลาที่ไม่ยาวนานนัก ได้แก่ เพลงนกแล เพลงหนุ่มคอยเต่า และ 4) เพลงเมตเลย์คำเมือง เป็นการนำเอาเพลงคำเมืองที่เคยได้รับความนิยมในอดีตมาบันทึกเสียงใหม่ในลีลาและท่วงทำนองที่เร้าใจในลักษณะของเพลงดิสโก้ ผู้ที่บุกเบิกเพลงในแนวนี้นี้ ได้แก่ ไพศาล ปัญโญ (อ๊อด) รวมเพลงเมตเลย์คำเมือง ชุด “กรุแตก” ที่ออกจำหน่ายในปี พ.ศ. 2539 ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก (Wanna, 1999, pp. 475-476)

เมื่อกล่าวถึงเพลงโฟล์คของคำเมือง ศิลปินที่ได้รับความนิยมและเป็นผู้สร้างตำนาน “โฟล์คของคำเมือง” ซึ่งแสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรมเมืองเหนือด้วยคำร้องและเสียงดนตรีที่คนไทยทั่วประเทศรู้จักเป็นอย่างดี คือ จรัส มโนเพ็ชร (Waisayasuan, 2001) โดยในปี พ.ศ. 2520 จรัส มโนเพ็ชร ศิลปินเพลงคำเมืองได้นำเสนอแนวเพลงโฟล์คของ (folk song) ซึ่งแต่งทำนองจากเพลงสากลใช้กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีหลักผสมผสานกับเครื่องดนตรีพื้นบ้านมีเนื้อร้องเป็นภาษาคำเมืองที่ปรับให้เข้าใจและจดจำง่าย ผลงานของเขามีความแตกต่างที่ลงตัว ไม่ใช่เฉพาะสังคมคนล้านนาเท่านั้นที่ชื่นชอบในผลงานเพลงของเขา แต่ในสังคมต่างถิ่นทั่วไปก็ชื่นชอบรวมถึงไปชาวต่างชาติที่มีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมของไทยและชาวล้านนาที่ชื่นชอบเช่นเดียวกัน (Apichanatong, 2009, p. 1) ลักษณะที่น่าสนใจและเป็นที่ยกย่องในเพลงของจรัส มโนเพ็ชร คือ เนื้อเพลง ส่วนใหญ่เป็นเหมือนการบันทึกค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีของชนในภาคเหนือตอนบนที่เรียกว่า ล้านนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นความภูมิใจในถิ่นกำเนิดและความตั้งใจที่จะจรรโลงรักษาวัฒนธรรมของล้านนาให้ดำรงสืบต่อไป (Ananboonwat, 2006, p. 4) อัลบั้มเพลงโฟล์คของคำเมืองของจรัส มโนเพ็ชร ผลิตออกเผยแพร่ จำหน่ายในรูปคาสเซ็ทเทปครั้งแรกในชื่อชุด “โฟล์คของคำเมือง ชุดอมตะ” และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในสังคมคนเมืองล้านนา

และในสังคมคนต่างถิ่น สิ่งที่จรัส มโนเพชรได้สื่อสารออกไปจากบทเพลงต่าง ๆ ของเขา เช่น การสะกิดให้คนเมืองไม่หลงลืมในอัตลักษณ์ ความเป็นตัวตนของชาวล้านนา และสะกิดเตือนใจคนรุ่นใหม่ไม่ให้ลืมรากเหง้าของปู่ย่าตายายและท้องถิ่นของตนที่ได้จากมา จนได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะบุคคลดีเด่นด้านภาษา

บทเพลงที่โดดเด่นและมีชื่อเสียงของ จรัส มโนเพชรมีมากมายหลายบทเพลง เช่น พี่สาวครับ อัยคำ สาวเชียงใหม่ อ้ายคนจน เป็นต้น แต่ละบทเพลงก็ล้วนแล้วแต่มาจากการถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นออกมาผ่านบทเพลงทั้งสิ้น อีกหนึ่งบทเพลงที่น่าสนใจในการนำมาวิเคราะห์ก็คือ เพลง “พี่สาวครับ” เป็นเพลงแนวคันทรี่เบา ๆ หวาน ๆ ที่ใส่คำร้องเป็นภาษาเหนือพื้นเมืองง่าย ๆ ก็แสดงกลิ่นอายความเป็นล้านนาออกมาได้น่ารัก ชวนยิ้ม เนื้อหาเพลงแสดงออกถึงความเขินในการจีบสาวของชายหนุ่มที่มีอายุน้อยกว่า เป็นความรู้สึกของเด็กหนุ่มในสมัยนั้นที่ชอบแอบมองสาวรุ่นพี่มากกว่าจะมองรุ่นเดียวกันเมื่อเป็นหนุ่มเต็มตัวแล้ว มีการแสดงเนื้อหาผ่านเพลงในแบบใสซื่อ จริงใจ ซึ่งบทเพลงนี้สะท้อนกลิ่นอายวิถีชีวิตคนล้านนาได้อย่างดี รวมไปถึงมีเนื้อหาที่เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นใหม่ได้ไม่ยาก (“Pi sao krub” Song, 2011)

เพลง “พี่สาวครับ” มีเนื้อเพลงที่แตกต่างจากเพลงรักทั่วไปตรงที่หนุ่มอายุน้อยกว่าดันไปแอบหลงรักผู้สาวรุ่นพี่ คุณจรัสแต่งขึ้นมาจากร່วของเพื่อน ๆ ในวิทยาลัย ซึ่งเป็นเพลงในกลุ่มกองเชียร์วิทยาลัย ก่อนมาดัดแปลงทำนองให้ติดหูน่าฟังยิ่งขึ้น โดยเพลง “พี่สาวครับ” ถูกนำกลับมาร้องใหม่ในหลาย ๆ เวอร์ชัน ยกตัวอย่าง ได้แก่ 1) ปี พ.ศ. 2552 โดยเดวิด อินธิ์อัลบั้ม “ฝรั่งหัวใจไทย” 2) ปี พ.ศ. 2553 โดยเอ็ม วัศสันต์ – อ้อม รัตนัง ในอัลบั้ม “ลูกทุ่งสายพันธุ์ใหม่ Vol.3 ชุดก๊อดเดิงหาอ้ายจรัส” 3) ปี พ.ศ.2551 การนำเวอร์ชันดั้งเดิมเพลงพี่สาวครับของ จรัส มโนเพชร มาเป็นเพลง

ประกอบภาพยนตร์ “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” 4) ปี พ.ศ. 2552 โดยคุณ เทห์ อุเทน พรหมินทร์ นำเพลงของคุณจรัสมาขับร้องใหม่ในชื่อชุด “ขับขานล้านนา” 5) ปี พ.ศ. 2558 คุณเจนนิเฟอร์ คิมส์ และคุณสมศักดิ์ รินนายรักษ์(หนุ่ม) จากรายการ The Voice Thailand นำเพลงโฟล์คซองคำเมืองของจรัส มโนเพชร รวมถึงเพลง “พี่สาวครับ” มาเมดเลย์เพื่อร้องแข่งขันในรายการดังกล่าว 6) ปี พ.ศ. 2560 ล่าสุด เพลง “พี่สาวครับ” ถูกนำมาขับร้องใหม่ในรายการ “Wekid Thailand เด็กร้องก้องโลก” โดยศิลปิน แปม โกอา (หน้ากากนักร้องโพ๊) ที่กำลังโด่งดังในปัจจุบันจากรายการ “The Mask Singer หน้ากากนักร้อง และเด็ก ๆ ผู้เข้าประกวดในรายการ

จรัส มโนเพชร ได้เสียชีวิตลงอย่างปัจจุบันทันด่วนด้วยโรคหัวใจล้มเหลว ในวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2544 ในขณะอายุ 51 ปี คุณจรัส มโนเพชร ได้จากไปกว่า 16 ปี แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผลงานต่าง ๆ ที่ทรงคุณค่าเหล่านั้นยังคงปรากฏให้เห็นได้ยืน ได้เห็นเสมือนว่า จรัส มโนเพชร ยังคงอยู่ซบกล่อมบทเพลงและไม่ได้จากไปไหน (“Manopetch Alive”, 2012)

องค์ประกอบของเพลงโฟล์คซองคำเมือง ทั้งเนื้อร้องหรือคำร้อง ทำนองหรือดนตรี เครื่องดนตรี เสียงร้อง จังหวะ การประสานเสียง หรืออื่น ๆ เช่น การใช้เนื้อเสียง บรรยายภาพ เป็นต้น (“องค์ประกอบของบทเพลง,” 2555) เป็นสิ่งที่น่าสนใจในการนำมาศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้โฟล์คซองคำเมืองประสบความสำเร็จในอดีตและมีความเป็นอมตะมาถึงปัจจุบัน แต่อาจจะเริ่มเลือนหายไปด้วยยุคสมัยและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาองค์ประกอบก็เพื่อวิเคราะห์หาแรงจูงใจในการนำกลับมาประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นใหม่ วัฒนธรรมและสังคมเวลาในช่วงสมัยนี้

การจะสื่อสารเพลงจากยุคสมัยเก่าที่มีความเป็นอมตะ และได้รับความนิยมให้เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังเพลงสมัยใหม่ หรือวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการเลือกรับฟังเพลง

ที่มีเนื้อหาถูกใจ ฟังสบาย และไม่นิยมฟังเพลงลูกทุ่ง หรือเพลงเฉพาะท้องถิ่นอย่างโฟล์คของคำเมือง เพราะกลัวจะถูกมองว่าเขย (“การสำรวจพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อและทัศนคติของผู้ฟังรายการวิทยุ”) ถือว่าต้องทำการวิเคราะห์องค์ประกอบให้ครบถ้วนของการนำเพลงโฟล์คของคำเมืองกลับมาสร้างธุรกิจในยุคสมัยใหม่จำเป็นต้องฟังพาปัจจัยใดบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์ในแง่ของผู้ผลิต ค่ายเพลง โปรดิวเซอร์ ผู้จัดการคอนเสิร์ต ให้สามารถทำเพลงได้ตรงใจผู้ฟัง จรัล มโนเพ็ชร เป็นศิลปินที่มีความสามารถทั้งทางด้านการประพันธ์และการขับร้อง รวมถึงทักษะการเล่นกีตาร์ที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยใช้ภาษาคำเมืองที่ผ่านการกระบวนการบันทึกเสียงและจัดจำหน่ายจนได้รับความนิยมสูงสุดมาถึงปัจจุบัน ซึ่งศิลปินล้านนาที่มีคุณสมบัติเหมือน จรัล มโนเพ็ชร ในปัจจุบันคงหาได้ยาก (Photiwat, 2001, p. 166)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา และการสื่อความหมายของเพลงโฟล์คของคำเมืองของ จรัล มโนเพ็ชร อย่างจริงจังและลึกซึ้งเพื่อหาว่ามีอะไรที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของเพลงและมีวิธีการสื่อความหมาย และมีความสำคัญอย่างไรบ้าง โดยยกตัวอย่างเพลง “พี่สาวครับ” มาเป็นกรณีศึกษา ด้วยปัจจัยตามข้างต้นที่ได้กล่าวมา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสนใจศึกษาถึงองค์ประกอบต่างๆของเพลงโฟล์คของคำเมือง ว่าประกอบ ด้วยปัจจัยสำคัญอะไรบ้างที่ส่งผลให้ผู้ฟังชื่นชอบในบทเพลงโฟล์คของคำเมืองของ จรัล มโนเพ็ชร รวมถึงเพื่อทราบองค์ประกอบที่จะสามารถเข้าถึงกลุ่มคนผู้ฟังสมัยใหม่ได้ง่ายขึ้น โดยศึกษามุมมองของผู้ฟังกลุ่มวัยรุ่นไทยที่มีต่อเพลงโฟล์คของคำเมือง เพื่อหาช่องทางและโอกาสในการนำเสนอบทเพลงโฟล์คของคำเมืองให้กลับมาเป็นที่รู้จักอีกครั้ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาและการสื่อความหมายเพลง

โฟล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” ของ จรัล มโนเพ็ชร

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเพลงโฟล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” ของ จรัล มโนเพ็ชร ที่ส่งผลต่อผู้ฟังกลุ่มรุ่นใหม่

3. เพื่อศึกษามุมมองของผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่ เพื่อหาช่องทางและโอกาสในการนำเสนอบทเพลงโฟล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” ให้ตรงใจผู้ฟัง

นิยามศัพท์

1. เพลงโฟล์คของคำเมือง ในที่นี้หมายถึง เพลงของ จรัล มโนเพ็ชร แต่งและขับร้องด้วยตนเอง โดยใช้ภาษาล้านนาที่ผ่านการกระบวนการบันทึกเสียง และจัดจำหน่ายจนได้รับความนิยมสูงสุดถึงปัจจุบัน โดยการยกตัวอย่างเพลง “พี่สาวครับ” มาเป็นกรณีศึกษา

2. การศึกษาเนื้อหาหมายถึง เนื้อหาของบทเพลงโฟล์คของคำเมือง “พี่สาวครับ” เป็นการศึกษาความหมายของเนื้อเพลง มีการสื่อความหมายผ่านเนื้อเพลงได้อย่างไร และมีอะไรบ้าง

3. การสื่อความหมายของเนื้อหาเพลงหมายถึง ความหมายของเนื้อเพลง “พี่สาวครับ” ว่ามีการสื่อความหมายผ่านเนื้อเพลงได้อย่างไร มีอะไรบ้าง

4. กลุ่มผู้ฟังเพลงสมัยใหม่ หมายถึง กลุ่มผู้ฟังเพลงในสมัยปัจจุบันที่มีอายุระหว่าง 18 -40 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลายจนถึงวันเริ่มต้นทำงาน เป็นกลุ่มเป้าหมายในการส่งบทเพลงโฟล์คของคำเมืองให้เข้าถึงในยุคปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพทางด้านเพลงโฟล์คของคำเมือง และเพลงไทยสากล ได้แก่ อดีตผู้จัดการส่วนตัวของ จรัล มโนเพ็ชร ศิลปินเพลงล้านนาชื่อดัง โปรดิวเซอร์เพลงสมัยใหม่ ฝ่ายบริหารค่ายเพลงและผู้จัดการแสดงคอนเสิร์ต โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างผู้ฟังเพลงสมัยใหม่ จำนวน 30 คนในการเก็บข้อมูล

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยเลือกศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา และการสื่อความหมายของเพลงโฟล์คของคำเมืองของ จรัส มโนเพชร จะมุ่งศึกษาเฉพาะเพลงที่ จรัส มโนเพชร ประพันธ์เนื้อและขับร้องเองเท่านั้น และเป็นบทเพลงที่ได้รับความนิยมในอดีต ซึ่งเน้นการศึกษาเฉพาะเจาะจงลงไปทีเพลง “พี่สาวครับ” ซึ่งเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย สามารถเข้าใจได้ทั้งคนเหนือ และคนภาคอื่น ๆ รวมไปถึงยังเป็นเพลงที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งผู้วิจัยมองว่ามีความเป็นไปได้ในการนำมาทำการสื่อสารใหม่ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้ได้เหมาะสมที่สุดหากต้องมื่อนำเพลงของ จรัส มโนเพชร มาทำใหม่

ขอบเขตด้านเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์ โฟล์คของคำเมืองของ จรัส มโนเพชร เพลง “พี่สาวครับ” ผ่านแผ่นบันทึกเสียงเพลง มิวสิควีดีโอ และการวิเคราะห์เนื้อหาบทเพลงจากเอกสารต่าง ๆ รวมไปถึงสัมภาษณ์เจาะลึกในการเก็บข้อมูล

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ผู้ที่สนใจผลงานเพลงของ จรัส มโนเพชร จะเข้าใจถึงการสื่อความหมายของเนื้อหาเพลงโฟล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” ที่มีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ และสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความรัก ประเพณีวัฒนธรรม และความเชื่อต่างๆของชาวล้านนา ในยุคบทเพลงโฟล์คของคำเมืองของ จรัส มโนเพชร ได้อย่างลึกซึ้ง
2. ผลการศึกษาเรื่องนี้ จะประโยชน์ต่อผู้ผลิตงาน

เพลงและผู้ที่สนใจผลงานเพลงของ จรัส มโนเพชร จะได้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เพลงโฟล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” เป็นที่ชื่นชอบของกลุ่มคนฟังและยังสามารถคงความเป็นอมตะได้จนถึงปัจจุบัน

3. ผู้ผลิตงานเพลงและผู้ที่สนใจผลงานเพลงของคุณจรัส มโนเพชร นำมุมมองที่ได้จากกลุ่มผู้ฟังมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ด้านการผลิต รวมไปถึงการนำเสนอให้เพลงโฟล์คของคำเมืองของ จรัส มโนเพชร ให้แพร่หลายมากขึ้นจนสู่ระดับสากล เพราะมีการใช้กีตาร์โปร่งและการนำเสนอเพลงผ่านสื่อออนไลน์ เช่นเดียวกับเพลงลูกทุ่งของธิดารัตน์ ศรีชุมพล (หญิงลี) ที่ร้องเพลง “ขอใจแลกเบอร์โทร” ซึ่งโด่งดังมากและมีชาวตะวันตก นำไปขับร้องเพลง และเต้นหลายแห่ง

4. ในด้านธุรกิจ เพลงโฟล์คของคำเมืองสามารถต่อยอดถึงคติชนวิทยา แนวคิด วิถีชีวิตของคนภาคเหนือที่เรียบง่าย เป็นมิตร สังคมที่ไม่เร่งรีบ การสื่อสาร รวมถึงการต่อยอดให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชาวล้านนาได้ เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจผู้ประกอบการรายย่อย

5. ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของศิลปินผู้มีเกียรติและเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจในเพลงโฟล์คของคำเมืองของจรัส มโนเพชร ซึ่งสามารถต่อยอดความรู้ด้าน คติชนวิทยา แนวคิด วิถีชีวิตของคนภาคเหนือที่เรียบง่าย เป็นมิตร สังคมที่ไม่เร่งรีบ การสื่อสาร และประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของชาวล้านนาได้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

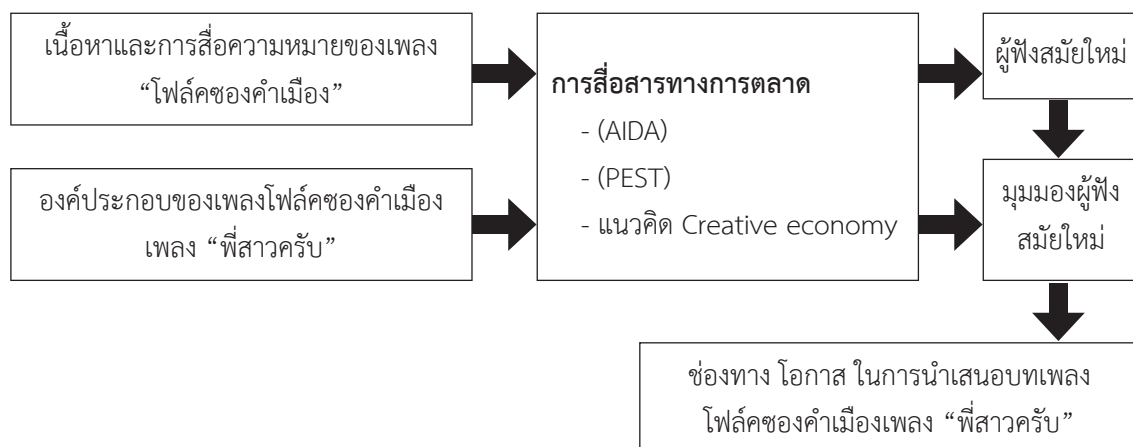
1. แนวคิดเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านล้านนา และเพลงคำเมือง
2. แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของบทเพลง
3. แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ตัวบท
 - ทฤษฎีเรื่องการเล่าเรื่อง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการดึงความสนใจจากลูกค้า

ให้หันมาสนใจสินค้า รวมทั้งซื้อสินค้าไปในท้ายที่สุด (AIDA)

5. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไป (PEST)

6. แนวคิด Creative economy โมเดลการสร้างมูลค่าสินค้า หรือบริการที่เกิดจากความคิดของมนุษย์ สำหรับสาขาการผลิตที่พัฒนาไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเนื้อหาและการสื่อความหมายของเพลงโพล์คของคำเมืองของ จรัส มโนเพชร เพื่อกลุ่มผู้ฟังสมัยใหม่ : กรณีศึกษาเพลง “พี่สาวครับ” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยเครื่องมือการวิจัยแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ด้วยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) มีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ที่ประกอบวิชาชีพทางด้านเพลงโพล์คของคำเมืองและเพลงไทยสากล ได้แก่ อดีตผู้จัดการส่วนตัวของ จรัส มโนเพชร ศิลปินเพลงล้านนาชื่อดัง โปรดิวเซอร์เพลงสมัยใหม่ ฝ่ายบริหารค่ายเพลงและผู้จัดแสดงคอนเสิร์ต โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างผู้ฟังเพลงสมัยใหม่ จำนวน 30 คน อายุ 18-40 ปี จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขต รังสิต) และ บริษัท เอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1.1 ประเภทเอกสาร ได้แก่ เนื้อเพลง “พี่สาวครับ” รวมถึงหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์ บทความจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทความวิจารณ์ต่างๆ เอกสารประกอบการเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 แหล่งข้อมูลสดทัศน ซีดีหรือเทปคาสเซ็ทบันทึกเพลง “พี่สาวครับ” และ มิวสิควิดีโอเพลง “พี่สาวครับ” เวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558 และ เวอร์ชันภาพยนตร์เรื่อง “ปิดทองใหญ่หัวใจว่าวุ่น” ปี พ.ศ. 2551

1.3 แหล่งข้อมูลบุคคล ซึ่งในการศึกษครั้งนี้แหล่งข้อมูลบุคคล ได้แก่

(1) ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเพลงโพล์คของคำเมือง เพื่อศึกษาภาพรวมของเพลงดังกล่าว

- คุณมานิด อ้วงค์ อดีตผู้จัดการส่วนตัวของ

คุณจรัส มโนเพชร และผู้ดูแลจรัส มิวเซียม

- คุณสุนทรี เวชานนท์ ศิลปินเพลงล้านนาชื่อดัง และเคยร่วมงานกับ จรัส มโนเพชร

- คุณอุเทน พรหมมินทร์ ศิลปินเพลงลูกกรุงชื่อดัง และเคยร่วมงานกับ จรัส มโนเพชร

(2) ผู้บริหารค่ายเพลง โปรดิเวเซอร์ ผู้จัดการคอนเสิร์ตในยุคสมัยปัจจุบัน เพื่อนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการสื่อความหมายของเพลงโฟล์คของคำเมือง แต่ปรับมุมมองในการนำเสนอเพื่อกลุ่มผู้ฟังรุ่นใหม่

- คุณเรืองกิจ ยงปิยะกุล โปรดิเวเซอร์เพลงสมัยใหม่ สังกัด จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) และสังกัดโซนี่ มิวสิค

- คุณอัศวิน พิชยธนะวิศาล ผู้จัดการฝ่ายวางแผนกลยุทธ์เพลง บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

(3) ผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่ เพศชายและหญิง อายุระหว่าง 18 – 40 ปี และสมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 30 คน มาจากผู้ที่ชอบการฟังเพลงในหลาย ๆ รูปแบบ โดยการคัดเลือกจากการการลงพื้นที่ใน 2 พื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขต รังสิต) และ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด โดยทำการสอบถามข้อมูลเชิงลึกตามหัวข้อวิจัยแล้วคัดเลือกข้อมูลที่ตรงกับงานวิจัยมาใช้ประกอบการศึกษาวิเคราะห์

2. บทเพลงที่เลือกมาศึกษา

เลือกศึกษาเฉพาะบทเพลงโฟล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” เพราะเป็นเพลงที่ประพันธ์และขับร้องโดย จรัส มโนเพชร ที่มีความหมายเข้าใจง่าย สามารถเข้าถึงกลุ่มคนสมัยใหม่ได้ไม่ยาก

วิธีการเก็บข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลจากการอ่าน ประวัติส่วนตัว ประวัติการทำงาน เนื้อเพลง และการถ่ายทอดความหมายของเพลงผ่านวิดีโอเพลงของ จรัส มโนเพชร รวม

ทั้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผลงานของจรัส มโนเพชร โดยเน้นด้านการวิเคราะห์ตัวบท ตามทฤษฎีการเล่าเรื่อง

3.2 การเก็บข้อมูลจากซีดี (CD) หรือ เทปคาสเซต (Cassette) เพลง “พี่สาวครับ” ฟังและจดบันทึกแยกแยะด้านองค์ประกอบการเล่าเรื่อง การสื่อความหมายในบทเพลง

3.3 การเก็บข้อมูลจากมิวสิควีดีโอ (Music Video) เพลง “พี่สาวครับ” เวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558 และ เวอร์ชันภาพยนตร์เรื่อง “ปิดทองมใหญ่หัวใจว่าวุ่น” ปี พ.ศ. 2551 ชมและฟัง รวมถึงจดบันทึกแยกแยะด้านองค์ประกอบการเล่าเรื่อง การสื่อความหมายในบทเพลง และการสื่อความหมายผ่านมิวสิควีดีโอทั้ง 2 เวอร์ชัน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการอ่านและจดบันทึกประเด็นความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับบทเพลงโฟล์คของคำเมือง จากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทวิเคราะห์ บทสัมภาษณ์ บทความจากสื่อสิ่งพิมพ์ บทวิจารณ์ต่าง ๆ เอกสารประกอบการเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบในการศึกษาและใช้เป็นหลักฐานในการอ้างอิง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถามแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับบุคคลที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเพลง “โฟล์คของคำเมือง” รวมถึงศิลปินเพลงล้านนาชื่อดัง และมีความเกี่ยวข้องกับคุณจรัส มโนเพชร จำนวน 1 ชุด แบบสอบถามสำหรับ ผู้บริหารค่ายเพลงตัวแทนการแสดงคอนเสิร์ต โปรดิเวเซอร์เพลงสมัยใหม่ จำนวน 1 ชุด และ แบบสอบถามสำหรับ กลุ่มผู้ฟังสมัยใหม่ จำนวน 1 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม

เอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ มิวสิควีดีโอเพลง “พี่สาวครับ” เวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558 และ เวอร์ชันภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” ปี พ.ศ. 2551 และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านบทเพลงโฟล์คของคำเมือง ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบทเพลงโฟล์คของคำเมือง (กลุ่มผู้ให้ข้อมูล) ผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

- วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

- การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากมิวสิควีดีโอเพลง “พี่สาวครับ” ตามกรอบแนวคิดการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- สรุปผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนา ดังประเด็นต่อไปนี้คือเนื้อหาและการสื่อความหมายของเพลงโฟล์คของคำเมือง “เพลงพี่สาวครับ” ของ จรัล มโนเพ็ชร องค์ประกอบของเพลงโฟล์คของคำเมืองที่ส่งผลต่อกลุ่มผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่ และ มุมมองของผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่ เพื่อหาช่องทางและโอกาสในการนำเสนอบทเพลงโฟล์คของคำเมืองให้ตรงใจผู้ฟัง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการอ่านเอกสารต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติโดยใช้การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) ตามทฤษฎีเรื่องการเล่าเรื่อง ด้านองค์ประกอบการเล่าเรื่อง และการศึกษาด้านองค์ประกอบของบทเพลง เพื่อวิเคราะห์ถึงการสื่อความหมายของบทเพลงโฟล์คของคำเมือง และมุมมองการนำเสนอเพื่อกลุ่มผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่

4.3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เมื่อทำการถอดเทปแยกแยะข้อมูลแล้วประกอบกับการวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีแล้ว จะนำมาวิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบของบทเพลงโฟล์คของคำเมือง และมุมมองใน

การนำเสนอเพื่อกลุ่มผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) จากการศึกษา เนื้อหาและการสื่อความหมายของเพลงโฟล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” ของ จรัล มโนเพ็ชร พบว่า

เนื้อหาและการสื่อความหมายของเพลงพี่สาวครับ ประพันธ์และขับร้องโดย จรัล มโนเพ็ชร จาก 2 เวอร์ชันที่นำมาศึกษาคือ เวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558 และ เวอร์ชันประกอบภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” ปี พ.ศ. 2551 มีเนื้อหาของคำร้องและดนตรีที่เหมือนกันทุกประการโดยไม่มี การปรับเปลี่ยน แต่จะพบเนื้อหาของการสื่อความหมายของภาพที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ดังนี้

องค์ประกอบที่คงเดิมตามแนวคิดด้านการเล่าเรื่อง คือ แก่นของเรื่อง ยังคงเป็นด้านความรักเช่นเดียวกัน เพียงแต่ในเวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558 จะเป็นการตีความถึงชายหนุ่มวัยรุ่นที่แอบชอบผู้หญิงที่อายุมากกว่า แต่ในเวอร์ชันประกอบภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” ปี พ.ศ. 2551 จะเป็นการตีความถึงชายหนุ่มวัยรุ่น 2 คนที่เพิ่งจะริเริ่มมีความรัก แต่เป็นกับหญิงสาวรุ่นเดียวกัน ไม่ใช่ต่างรุ่นเหมือนในเวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558 และ ฉากของเรื่องคือ ภาคเหนือ แต่ในเวอร์ชันประกอบภาพยนตร์เรื่อง “ปิดเทอมใหญ่หัวใจว้าวุ่น” ปี พ.ศ. 2551 จะระบุชัดเจนลงไปที่จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนองค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น คือ ทุก ๆ องค์ประกอบที่เหลือ คือ เริ่มจากโครงเรื่อง การบรรยาย ตั้งแต่เปิดเรื่อง ปม ความขัดแย้ง จนกระทั่งปิดเรื่อง มีการตีความที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด เพราะในเวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558

เป็นการเล่าเรื่องผ่านเสียงเท่านั้น ไม่เหมือนในเวอร์ชันประกอบภาพยนตร์เรื่อง “ปิดทอมใหญ่หัวใจวุ่น” ปี พ.ศ. 2551 เป็นการบรรยายด้วยภาพซึ่งสามารถสร้างความเข้าใจและใส่รายละเอียดได้มากกว่า ทั้งความขัดแย้งของตัวละครก็จะเห็นเด่นชัดผ่านสีหน้า ท่าทาง ของตัวละคร ตัวละครหลักก็มีการเพิ่มเติมมาเยอะขึ้น ไม่ใช่แค่นางเอกและพระเอก แต่เป็นพระเอก 2 คน ที่เป็นมาแข่งขันกัน เพิ่มความขัดแย้งขึ้นมาอีก รวมไปถึงมุมมองการเล่าเรื่อง จากในเวอร์ชันผู้ถือลิขสิทธิ์เป็นผู้อนุมัติและเผยแพร่ ปี พ.ศ. 2558 เป็นการเล่าจากมุมมองบุคคลที่ 1 เปลี่ยนมาเล่าใหม่เป็นมุมมองที่เป็นกลาง คือ ภาพไม่ได้ถ่ายทอดจากตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง แต่เป็นการรวบรวมภาพมาให้ดู

สรุปได้ว่าเพลง “พี่สาวครับ” ของ จรัส มโนเพชร ที่ขับร้องและนำเสนอใน 2 เวอร์ชันจะมีการคงแก่นของเรื่อง Love Theme รักของชายหนุ่มวัยรุ่นที่เพิ่งจะริเริ่มมีความรัก เป็นองค์ประกอบหลักที่ไม่ว่าจะมีการนำเพลงนี้ไปเล่าใหม่ก็ครั้งที่ต้องคงแก่นของเรื่องนี้ไว้เสมอ รวมไปถึงคำร้องภาษาเหนือที่สื่อความหมายในลักษณะสนุกสนานมีความใสซื่อบริสุทธิ์ของตัวละครแฝงอยู่ในการเล่าเรื่อง และพบจุดเด่นชัดในเรื่องของการสื่อความหมายว่าภาย่อมบอกเล่าเรื่องราวได้ดีกว่าเสียงเพียงอย่างเดียว แม้จะมีการใส่ภาพที่ต้องการการตีความ แต่ก็สามารถตีความได้ง่ายและเข้าใจตรงกันมากกว่าการตีความจากเสียงเพียงอย่างเดียว

2) จากการศึกษาองค์ประกอบของเพลงโฟล์คของคำเมือง “เพลงพี่สาวครับ” ของ จรัส มโนเพชร ที่ส่งผลต่อกลุ่มผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่

องค์ประกอบทางด้านดนตรี แบ่งออกเป็นการวิเคราะห์ 8 ท่อน ตามแนวคิดเรื่ององค์ประกอบของเพลง คือ (1) ท่อนเกริ่นเพลง มีการใช้จังหวะดนตรีสบาย ๆ แสดงอารมณ์สนุกสนาน ดึงดูดผู้ฟังในตอนเริ่มเพลง (2) ท่อนร้องธรรมดา เป็นท่อนร้องจังหวะกลางเปิดด้วยชื่อเพลงเป็นภาษาท้องถิ่น เพื่อย้ำเอกลักษณ์

ของแนวเพลงในท่อนนี้ (3) ท่อนก่อนจะเข้าเนื้อเรื่อง จะมีการเพิ่มจังหวะดนตรีให้เร็วขึ้น รัวใจมากยิ่งขึ้น ก่อนจะนำเข้าสู่ท่อนหลัก รวมไปถึงเนื้อหาที่เข้าสู่จุดสำคัญมากขึ้น (4) ท่อนหลัก เป็นท่อนสำคัญของเพลง บางครั้งท่อนนี้ก็จะเป็นท่อนเดียวกับท่อนสรุป เพราะจะมีความเชื่อมโยงเนื้อหาเป็นท่อนบอกเล่าอารมณ์เพลงทั้งหมด และมีการร้องซ้ำในท่อนนี้ (5) ท่อนสรุป เป็นท่อนที่จะมีการใช้คำร้องที่จำง่าย เพื่อสร้างการจดจำเพลงทั้งหมดให้ได้จากท่อนนี้ ใช้เนื้อหา สั้น ง่าย แสดงออกถึงความจริงใจ จากอารมณ์ตัวละครของเพลง (6) ท่อนแยก เป็นท่อนที่โฉบดนตรี คือ กีตาร์ที่มีกลิ่นอายล้านนาผสมในทำนองแบบสนุกสนานแต่ไม่เร็วจนเกินไป (7) ท่อนดึงอารมณ์ เป็นท่อนย้ำความตั้งใจของตัวละคร ใช้การย้ำท่อนร้อง ดนตรีเบาลง เพื่อเตรียมจบ (8) ท่อนจบ เป็นท่อนปิดของเพลงใช้การฮัมเพลงจังหวะเดียวกับตอนเปิดเพื่อเน้นความสนุกสนานเย็นสบายและนุ่มนวล

การสื่อความหมายและจุดเด่นของเพลงโฟล์คของคำเมือง พบ 3 ประเด็นดังนี้ (1) เพลงโฟล์คของคำเมือง คือเพลงที่ใช้ภาษาเหนือในการสื่อความหมาย เพราะเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวของคนเหนือเป็นหลัก จึงต้องใช้ภาษาเหนือในการถ่ายทอด ถ้าใช้ภาษาอื่นจะเรียกว่าเป็นโฟล์คของเฉย ๆ ไม่ใช่โฟล์คของคำเมือง (2) เพลงที่สื่อสารภาษา วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนล้านนาเป็นแนวทางของเพลงนี้ที่เน้นการบอกเล่าเรื่องราว วิถีชีวิต วัฒนธรรมของคนเหนือจึงนำเรื่องราวของคนเหนือมาถ่ายทอดผ่านเพลง (3) เพลงโฟล์คของคำเมือง ก็คือคุณจรัส มโนเพชร เพราะถือว่าเป็นคนริเริ่มนำเอาดนตรีโฟล์คของมาผสมกับดนตรีล้านนาและภาษาคำเมืองจนโด่งดัง คนเลยจดจำว่าถ้านึกถึงเพลงโฟล์คของคำเมือง ก็คือ คุณจรัส มโนเพชร

เอกลักษณ์หรือจุดเด่นของเพลง “พี่สาวครับ” พบประเด็นดังนี้ คือ (1) เพลงที่แสดงออกถึงความรักของชายหนุ่ม เป็นแก่นสำคัญของเพลงนี้ ที่มีจุดเด่น

เรื่องของการเป็นเพลงจีบสาว ด้วยความจริงใจใสซื่อ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนจดจำเพลงนี้ได้ (2) เพลงที่มีเป้าหมายหลักคือฟังได้ทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น เพราะเพลงนี้เป็นตัวแทนของชายหนุ่มที่เพิ่งจะริเริ่มมีความรักไม่ว่าจะยุคสมัยไหนก็สามารถใช้เพลงนี้จีบสาวได้ (3) ศิลปินที่มาถ่ายทอดบทเพลงเป็นจุดเด่นสำคัญเพราะเป็นเพลงที่เน้นอารมณ์จากการถ่ายทอดของศิลปิน ต้องแสดงออกถึงความน่ารัก จริงใจ ทะเล้นของหนุ่มน้อยชาวเหนือ เพื่อเข้าถึงใจคนดู แบบที่คุณจรัล เคยทำไว้

ปัจจัยในการนำเพลงพี่สาวศรีกลับมานำเสนอใหม่เพื่อผู้ฟังรุ่นใหม่พบปัจจัย ดังนี้ (1) การปรับเปลี่ยนแนวคิดใหม่แต่คำร้องและทำนอง คือสิ่งที่ต้องคงเดิมไว้ห้ามเปลี่ยนแปลง เพราะเป็นทั้งการให้เกียรติศิลปินหรือผู้ประพันธ์ และไม่ทำลายเอกลักษณ์ของเพลง อาจจะมีการเรียบเรียงดนตรี หรือเพิ่มเติมสีสันของเพลงให้ทันสมัยขึ้นตามยุคสมัยได้ แต่ไม่ทำให้เสียจุดยืนเดิมของเพลง (2) ศิลปินที่จะมาเป็นผู้ขับร้อง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เพลงดังหรือไม่ดัง ต้องคัดเลือกคนที่ทั้งมีกระแสและมีความสามารถในการถ่ายทอดเพลงได้ (3) กิตติประวัติและคำร้องภาษาเหนือคือ จุดเด่นของเพลง เป็นจุดสำคัญที่ถ้ามีการนำมาถ่ายทอดใหม่ ต้องชูประเด็นนี้เป็นจุดเด่นของเพลง จะขาด 2 สิ่งนี้ไปไม่ได้

3) จากการศึกษามุมมองของผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่เพื่อหาช่องทางและโอกาสในการนำเสนอบทเพลงโฟล์คของคำเมือง “เพลงพี่สาวศรี” ให้ตรงใจผู้ฟัง

องค์ประกอบสำคัญถ้าจะมีการนำ “เพลงพี่สาวศรี” กลับมาทำใหม่ พบประเด็นดังนี้ คือ (1) กระแสสังคมในช่วงเวลาปัจจุบัน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่บอกผู้ผลิตเพลงว่าในช่วงเวลานั้นต้องทำอะไร หรือเลือกเพลงมาแบบไหนให้ตรงกับความต้องการของผู้ฟังในช่วงเวลานั้น (2) ศิลปินอยู่ในกระแส เป็นสูตรสำเร็จของเพลง การเลือกคนดังมาถ่ายทอดเพลง เพลงย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่านักร้องหน้าใหม่

หรือนักร้องที่ไม่อยู่ในกระแส (3) การใช้กลยุทธ์การสื่อสารการตลาด เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ในปัจจุบัน จำเป็นต้องมีการวางแผนไปตั้งแต่การแต่งเพลง ทำดนตรี เรียบเรียง การวางศิลปิน จนไปถึงการโปรโมทเพื่อความสำเร็จของเพลง

ช่องทางในการต่อยอดธุรกิจเพลงโฟล์คของคำเมืองในตัวอย่างของเพลง “พี่สาวศรี” พบช่องทางดังนี้ (1) อัลบั้มรวมเพลงดังของ จรัล มโนเพ็ชร เป็นรวมเพลงดังเวอร์ชันต้นฉบับมารวบรวมทำอัลบั้มขายใหม่ไม่ใช่การนำมาให้ศิลปินใหม่ร้อง เพราะในปัจจุบันไม่นิยมทำเพลงเป็นอัลบั้มแล้วและไม่คุ้มค่า โอกาสประสบความสำเร็จน้อยเพราะคนไม่นิยมซื้ออัลบั้มเพลง แต่นิยมดาวน์โหลดเฉพาะเพลงที่ตนเองชอบ (2) คอนเสิร์ต หรือ การแสดงโชว์ตามรายการทีวี เป็นไปตามกระแสสังคมในช่วงเวลานี้ ที่สามารถช่วยให้เพลงเก่ากลับมาดังได้ โดยการนำไปโชว์ตามเวทีต่าง ๆ โดยศิลปินใหม่ (3) เพลงประกอบภาพยนตร์ หรือ หนังสือโฆษณาเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่สามารถนำมาทำได้ แต่ต้องดูความเหมาะสมและวัตถุประสงค์การใช้งานด้วย

ผู้ฟังเพลงส่วนใหญ่เป็นคนที่เคยฟังเพลงโฟล์คของคำเมือง เพลงที่รู้จักมากที่สุด คือ “เพลงพี่สาวศรี” รองลงมาคือ “สาวเชียงใหม่” และเพลงอื่น ๆ เช่น “ล่องแม่ปิง” “อ้ายคำ” “ไวใจได้กา” โดยให้เหตุผลที่นึกถึงเพลงพี่สาวศรีเป็นอันดับแรก ก็เพราะเป็นเพลงแรกที่ถูกปล่อยออกมาเป็นอัลบั้มภาษาเหนือและมีคนนำมาร้องบ่อยครั้ง มีเนื้อหาที่ฟังเข้าใจง่าย ดนตรีฟังแล้วสบาย คงเอกลักษณ์ของคนเหนือไว้เป็นอย่างดี โดยมองว่าเอกลักษณ์ของเพลงโฟล์คของคำเมือง คือ ภาษาเหนือที่เข้าใจง่าย อย่าง “เพลงพี่สาวศรี” ก็มองว่าเป็นการจีบสาวของหนุ่มน้อยชาวเหนือแบบน่ารัก ใสซื่อ ตีความเพลงเข้าใจง่าย และกลุ่มตัวอย่างก็ชื่นชอบที่มีการนำเพลงเก่ากลับมาร้องใหม่ แต่ก็ต้องดูศิลปินหรือ ดนตรีที่ทำใหม่ด้วยถ้าไม่ดีก็จะกลับไปฟังของเก่า รวมไปถึงอยากเห็นการทำ มิวสิควิดีโอเพลงใน

แบบสมัยใหม่ การเล่าเรื่องแบบใหม่ และหากมีการจัดคอนเสิร์ตรวมเพลงโพล์คของคำเหนือ มีกลิ่นอายแบบเหนือๆ แต่ก็ต้องดูศิลปินขึ้นชอบเป็นหลักเช่นกัน เช่น สุกฤษฎี วิเศษแก้ว (บี้ เดอะสตาร์)

ผู้ฟังในปัจจุบันจะเลือกฟังศิลปินตามยุคสมัย และเป็นคนที่อยู่ในกระแส เพราะเป็นคนที่ยุ่จักและขึ้นชอบสะท้อนให้เห็นถึงผู้ฟัง และผู้ชมจะติดตามศิลปินผ่านสื่อออนไลน์ เฟสบุ๊ค และอินสตาแกรม เป็นต้น

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า

1. เนื้อหาและการสื่อความหมายของเพลงโพล์คของคำเมืองเพลง “พี่สาวครับ” ของคุณจรัล มโนเพ็ชร พบว่าเพลง “พี่สาวครับ” เป็นบทเพลงที่มีความเป็นอมตะ เป็นการสื่อความหมายที่ง่ายต่อผู้ฟังทุกยุค ทุกสมัยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2521 จนถึง ปัจจุบันปี พ.ศ. 2560 ซึ่งตรงกับแนวคิดของคุณเรื่องกิจ โปรดิเวเซอร์ เพลงสมัยใหม่ (Yongpiyakul, Personal communication, June 30, 2017) ที่กล่าวว่า “องค์ประกอบของบทเพลงต้องเป็นเนื้อหาและความหมายที่ถ่ายทอดไม่ยาก จึงจะเป็นที่ติดหูของคนฟัง” และสอดคล้องกับแนวคิดองค์ประกอบของบทเพลง (ศุภกรณ์ จักรเพชร, 2559) ในประเด็นที่ว่า โครงสร้างของบทเพลงที่ประสบความสำเร็จต้องเป็นบทเพลงที่ ชัดเจน เข้าใจง่าย จำได้ง่าย” ซึ่งเพลง “พี่สาวครับ” มีองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นครบถ้วน

เอกลักษณ์ของเพลงโพล์คของคำเมืองรวมถึงเพลง “พี่สาวครับ” ของจรัล มโนเพ็ชร ต้องสื่อสารด้วยภาษาคำเมือง และใช้เครื่องดนตรีหลักเป็นกีตาร์โปร่ง ด้านการสื่อความหมายคือเพลงที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวล้านนา จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของจรัล มโนเพ็ชร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านล้านนาและเพลงคำเมืองของ Reurnkom (1994, p. 25) ในประเด็นที่ว่า “เนื้อหา

เพลงคำเมืองจะเป็นเหมือนการบันทึกค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนขนบประเพณีของชาวไทยในท้องถิ่นเนื้อหาที่หลากหลาย สามารถสรุปได้เป็นการชื่นชมธรรมชาติสภาพบ้านเมืองการแสดงความรักของหนุ่มสาว ความผิดหวังในความรักประชดประชัน ผู้หญิงอาหารการกินสะท้อนชีวิตคนยากจน และสะท้อนภาพชีวิตและสังคมทั่วไปด้วยลีลาสนุกสนาน” ซึ่งเพลง “พี่สาวครับ” มีความเป็นนัยยะที่สื่อถึงการจีบสาว จีบผู้หญิง โดยหนุ่มอายุที่น้อยกว่า ดังนั้นเพลงนี้จึงสื่อถึงความกล้าของหนุ่มน้อยที่ต้องการได้ใจของผู้หญิงที่เป็นรุ่นพี่ ทำให้ชายหนุ่มรุ่นเด็กใช้เพลงนี้เป็นสื่อในการจีบสาว อีกทั้งยังหมายถึงการแสดงออกของชายหนุ่มที่อายุน้อยกว่าที่มีความเคารพนอบน้อม ให้เกียรติผู้หญิงที่มีอายุมากกว่า

2. องค์ประกอบของเพลงโพล์คของคำเมืองที่ส่งผลต่อกลุ่มผู้ฟังเพลงรุ่นใหม่ คือเพลงมีการใช้จังหวะดนตรีสบาย ๆ แสดงอารมณ์สนุกสนาน ดึงดูดผู้ฟังในตอนเริ่มเพลง เปิดด้วยชื่อเพลงเป็นภาษาท้องถิ่น เพื่อย้ำเอกลักษณ์ของแนวเพลงในท่อนนี้ นอกจากนี้ จะมีการเพิ่มจังหวะดนตรีให้เร็วขึ้น เร้าใจมากยิ่งขึ้น ก่อนจะบอกเล่าอารมณ์เพลงทั้งหมด และมีการร้องซ้ำในท่อนฮุค เป็นท่อนที่จะมีการใช้คำร้องที่จำง่าย เพื่อสร้างการจดจำเพลงทั้งหมดให้ได้ การที่เพลงจะขายได้นั้น ต้องเป็นเพลงที่สนุก ผู้ฟังจดจำได้ง่ายและสามารถร้องตามได้

3. จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ฟังทั่วไป หรือกลุ่มผู้ฟังสมัยใหม่ เมื่อกล่าวถึงเพลงโพล์คของคำเมืองที่กลุ่มตัวอย่างถูกนึกเป็นอันดับแรกคือเพลง “พี่สาวครับ” ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์คุณมานิด อังวงค์ดีดีผู้จัดการส่วนตัวของคุณจรัล (Auswong, Personal communication, June 8, 2017) ที่กล่าวว่าเพลง “พี่สาวครับ” จัดอยู่อันดับต้น ๆ ของการถูกเช่าลิขสิทธิ์เพื่อนำไปต่อยอดธุรกิจในด้านต่าง ๆ ยกตัวอย่างล่าสุดในรายการ “Wekid Thailand

เด็กร้องก้องโลก” ปี พ.ศ. 2560 ได้นำเพลง “พี่สาวครับ” กลับมาเสนออีกครั้งในรูปแบบละครเพลง (Musical) โดยใช้ศิลปินที่อยู่ในกระแสอย่าง “หน้ากากนักร้อง” จากรายการ “The Mask Singer หน้ากากนักร้อง” ร่วมกันถ่ายทอดบทเพลง “พี่สาวครับ” กับเด็กๆ ผู้เข้าร่วมประกวดในรายการ เป็นโชว์ที่แสดงออกให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์และวัฒนธรรมชาวล้านนาได้อย่างชัดเจน สร้างความประทับใจให้กับเหล่าคณะกรรมการและผู้ชมที่รับชมรายการทางโทรทัศน์ เป็นอย่างมาก อีกทั้งบันทึกการแสดงลงในยูทูบแชแนล (Youtube channel) เพื่อสามารถรับชมรายการย้อนหลังได้อีกทาง ถือว่าเป็นการต่อยอดเพลง “พี่สาวครับ” ที่สามารถส่งถึงกลุ่มผู้ฟังสมัยใหม่ กลุ่มผู้ฟังทั่วไป ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ศิลปินที่กลุ่มผู้ฟังทั่วไป กลุ่มผู้ฟังสมัยขึ้นชอบ เช่น ธงไชย แมคอินไตย์ (เบิร์ด) ซึ่งเป็นศิลปินที่ถูกมองว่าเป็นต้นแบบที่ดี (Idol) ของผู้ฟังทุกยุคทุกสมัย ศักดิ์สิทธิ์ เวชสุภาพร (โต) ที่มีบุคลิกน่ารัก ขี้เล่น ซึ่งเหมาะสมกับการถ่ายทอดเพลง “พี่สาวครับ” อีกทั้งความสามารถทางด้านการเล่นเปียโนของเขาน่าจะถูกนำมาใช้ผสมผสานกับเพลง “พี่สาวครับ” ในรูปแบบใหม่ และ สุกฤษฎี วิเศษแก้ว (ป๊อ) มีความสามารถสื่อสารภาษาคำเมืองได้อย่างชัดเจน และมีแฟนคลับมากมายคอยติดตามผลงาน บุคคลทั้ง 3 นี้จะทำให้เพลง “พี่สาวครับ” ไปสู่กลุ่มผู้ฟังรุ่นใหม่ได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไป (PEST) ของ (Prachayasiri, 2009) ในประเด็นที่ว่า ผู้ฟังจะสนใจฟังใครนั้น ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้า และวิถีชีวิตของผู้ฟัง ในที่นี้หมายถึงผู้ฟังสนใจนักร้องที่มีชื่อร่วมสมัยอย่าง 3 คนที่กล่าวมา จึงเป็นข้อแนะนำให้กับผู้ผลิตเพลง ผู้ประพันธ์เพลง หรือผู้ที่นำเพลงนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เป็นผู้ที่สามารถส่งความหมายของเพลงที่ชัดเจน ไปสู่คนฟังรุ่นใหม่ได้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อพฤติกรรมในการฟังเพลงของกลุ่มผู้ฟังทั่วไป กลุ่มผู้ฟังรุ่นใหม่ จากเดิมที่เคยนิยมเปิดเพลงฟังจากสถานีวิทยุ ซีดีเพลง ก็หันมานิยมเปิดเพลงฟังจากสมาร์ตโฟน (Smart Phone) ผ่านสื่อออนไลน์ (Social Media) และสื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) ธุรกิจเพลงจึงต้องปรับตัวให้ทันกับปัจจัยรอบตัวที่สามารถเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นไปตามแนวคิด ของ (Aungkulpipat, Buasruang, et al. (2016) และ แนวคิดเกี่ยวกับการดึงความสนใจจากลูกค้าให้หันมาสนใจในตัวสินค้า รวมทั้งซื้อสินค้าไปในท้ายที่สุด (AIDA) ในเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภค คือการดูความต้องการของผู้ฟังว่าในเวลานั้นว่าต้องการอะไร ผู้ผลิตก็จะผลิตเพลงในแนวทางที่สังคมต้องการ และไม่ใช่เพียงผู้บริโภค 1 คน แต่ต้องเป็นภาพรวมของสังคมโดยรวม ตามแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไป (PEST) ของ (Prachayasiri, 2009) ที่แสดงให้เห็นว่าในแง่ธุรกิจเราไม่ควรจะพิจารณาเพียงแค่องค์ประกอบภายในของเราเท่านั้น แต่ต้องไปดูปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อธุรกิจเราด้วยเช่นกัน

เพลงพี่สาวครับมีความเป็นไปได้ในการนำมาต่อยอดในด้านต่าง ๆ เพราะเป็นเพลงที่คุ้นหูเข้าถึงคนฟังได้ทุกยุคทุกสมัย แต่ถ้าจะนำไปทำอัลบั้มรวมเพลงดั่งโดยนักร้องคนใหม่คงไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทางออกคือ นำเพลงนี้ไปให้ศิลปินที่มีชื่อเสียงร้องบนเวทีคอนเสิร์ตต่าง ๆ นำไปโชว์ในรายการประกวดร้องเพลง นำเพลงไปประกอบละคร ประกอบโฆษณา หรือประกอบภาพยนตร์จะดีกว่า และบันทึกลงในสื่อออนไลน์ (Social Media) เป็นหนทางที่สามารถสร้างคุณค่าในเชิงพาณิชย์ (Commercial) ให้แก่เพลง “พี่สาวครับ” ต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง การสร้างมูลค่าให้กับตัวสินค้า หรือบริการที่เกิดจากความคิดของมนุษย์ (Creative economy) ที่ต้องการ

ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม) (Value-Based Economy) โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยส่งเสริมการต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตต่างๆ เช่น เทคโนโลยีด้านการเงินออนไลน์ เทคโนโลยีอี-มาร์เก็ตเพลส อี-คอมเมิร์ซ”() จึงเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริการที่เป็นผลผลิตจากชาวล้านนาและผลผลิตของประเทศไทย อีกทั้งเป็นการสร้างสรรค์คุณค่าจากมูลค่าของสินค้า (Value creation) ให้สูงขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การนำเพลงโฟล์คของคำเมืองรวมถึงเพลง “พี่สาวครับ” มาประกอบภาพยนตร์โฆษณาลงในสื่อมัลติมีเดีย (Multimedia) เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ โดยเนื้อหาจะสื่อถึงการเชิญชวนกลุ่มเป้าหมายให้ลองมาสัมผัสวิถีชีวิตและความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ มีการสอดแทรกความดีงามของวัฒนธรรมชาวล้านนาทุกอย่างดังกล่าวลงไป

อาศัยสื่อออนไลน์ (Social Media) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เป็นช่องทางการเผยแพร่ไปสู่กลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด เช่น ยูทูบ (Youtube) เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์แอด (@Line) เพื่อเป็นกระตุกให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเกิดความสนใจอยากมาเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลต่อระบบเศรษฐกิจของชาวล้านนา และระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

ควรศึกษาความเป็นไปได้ของการต่อยอดธุรกิจเพลงกับธุรกิจอื่นๆ ว่าธุรกิจเพลงสามารถนำไปปรับกับธุรกิจอื่น ๆ ได้บ้างและอย่างไร เพราะจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเพลงโฟล์คของคำเมืองรวมถึงเพลง “พี่สาวครับ” สามารถนำไปเป็นส่วนในการต่อยอดเชิงพาณิชย์กับสินค้า บริการอื่น ๆ ที่เป็นผลผลิตของชาวล้านนาและเป็นผลผลิตของประเทศไทยได้ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าการศึกษาอย่างลึกซึ้งต่อไป เช่น การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ หรือสินค้าพื้นเมืองต่าง ๆ

Reference

- Apichanatong, P. (2009). Creative procedure of Northern dialect songs after Jaran Manopetch era. *Journal of Social Sciences*, 21(2), 245-275
- Ananboonwat, P. (2006). *Analysis of local wisdom in Jharon Manopet's northern folksongs*. Master Thesis, Chiang Mai University
- Aungkulpipat, S., Buasruang, C., et al. (2016). *Maketing*. Bangkok: Bangkok University.
- Jaran Manopetch Alive. (2012). Retrieved from <http://www.komchadluek.net/news/ent/143682>
- Prachayasiri, P. (2009). *Analysis of external factors using PEST Analysis*. Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/282170>
- “Pi sao krub” song .(2011). Retrieved from http://lanna-songs.blogspot.com/2011/09/blog-post_8287.html
- Photiwat, A. (2001). *Love and miss Jaran Manopet*. Chiang Mai: PraePim.
- Reurnkom, O. (1994). *The Study of Jharan Manophets Songs : Their Reflection of Lanna Society and Their Literary Merits*. Phitsanulok: Naresuan University.
- Wanna, P. (1999). *Pheng kam meuang*. Retrieved from <http://library.cmu.ac.th/ntic/kammuangmusic.php>
- Waisayasuwan, N. (2001). *Final interview with Jaran Manopetch with the legendary folk city*. NationWeekend, pp.90-92.